

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 21 Maiu st. v.
2 Juniu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 39.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Românii a 2 galbeni.

Valea Rocnei în Transilvani'a.

— Schițe de caletoria. —

(Urmare.)

Dela Nepos ajungem în comun'a Rebrişóra, locul natal al maiorului de fericita memoria Jarda de Jardeb, eroul dela Schwiegerheim Frayspach, Sorgheim, Mognunța și dela Thalbach, pentru cari fapte a și fost înaintat până la rangul de maior, de și sciea puțin nemțesce, și care pe lângă toate că avea 13 blesuri pe trupul lui, ajunsese la o etate înalta și erá un calareț vestit. Densul veniá totdeuna calare pe calul lui engles până la Naseud și totdeuna în ținuta de parada, dar întâlnindu-se cu ofițieri de naționalitate sërba ori croata, adeseori se exprimá în termeni desprețuitori.

Ací s'a nascut și Iacob Mureșanu redactorul „Gazetei Transilvaniei”, carele într'un șir lung de ani, s'a luptat atât de laudabil pe terenul publicistic, ier acum, la adânci betrânețe, a dat acésta sarcina fiului seu drelui Aurel Mureșanu.

Dela Rebrişóra ajungem într'un patrar de óra la Naseud, un opid cu frumos aspect, cu strade late și óble și cu mai multe edificii frumusele, între cari merita atențiunea caletoriului edificiul fondurilor școlare, care a fost óre cândva cuartirul colonelului, edificiul judecatoriei reg. de cerc și al cărții funduare, care a fost cuartirul locotenentului de colonel și astađi este revindecat întru proprietatea fondurilor școlare, edificiul penitenciarului de stat, în care a fost aședata sedri'a districtului Naseud și carcerul ce aparține a aceleia, asemenea ținetur de proprietatea fondurilor școlare, óspelul numit „Rahova”, și gimnasiul cel cu 8 clase și școl'a de desemn, într'u a cărui salóne caletoriul e cuprins cu mirare de progresul care-l face tinerimea studiósá la gimnasiul din Naseud în artele frumóse. Ánim'a fiacărui român trebuie să trasalte aici de bucuria și de mângaiere sufletésca, căci s'au facut lumina și de aci se ímprăștie cultur'a în poporul românesc din aceste părți.

Pecat, că barbații conducatori dela Naseud nu mi-au îmbracișat proiectul din 1876, eșit în fói'a Asociațiunii transilvane pentru literatur'a romána și cultur'a poporului român, ca aci în Naseud să faca o fabrica de catranița, pentru că prin aceea arú fi íngrigit și de poporațiunea seraca din Naseud și giur, ca să nu cada victima imigrațiilor semitici, al căror numer s'a pré înmulțit prin valea Someșului, de și se pare vedénd pe acesti perclugați, că ești la Brodi séu în suburbea jidovésca dela Praga.

Biseric'a cea stramoșésca dela Naseud áncá merita atențiunea caletoriului, de și aceea pórtá și astađi

coperișul cel doios din anul 1849, pentru că este sciut că la 1848 Naseudul a fost prefacut în cenușa de armat'a magiara revoluționara, care s'a retras dinaintea generalului muscalesc Grottenheim.

Acum ínse se cladesce o biserica nóua, care va să fia decórea Naseudului; dauna ínse că are în apropiarea sa pré multe cladiri jidovesce.

Din Naseud a eșit famili'a cea onorabila a Antonescilor, din sinul careia au eșit 4 ofițieri. Ací s'au nascut fericitul major Tomuț, capitanul dela regimentul Baden nr. 50, Teodor Sandul; de aci au fost locotenenții Grigorița, Andreș și Gavriluț; dara totuși pré pușini barbați de specialitate pentru capital'a fostului al 2-lea regiment românesc de granița și mai pe urma a districtului Naseud.

Nu pot ca să me depart de Naseud, fára a aminti la acest loc, că inteligința din Naseud, déca ar nutri mai mult interes pentru progresul și cultur'a poporului român, ar puté face fórté multe lucruri salutare și ar puté da impulsul și la cei mai seraci de spirit, ca să apuce pe o cale mai fericitóre; ba, lapedându-se unii de spiritul care copleșesce astađi omenimea, să-și íee de cinosura, că datori'a lor este a se luptá mai nainte de toate pentru salutea publicului și apoi pentru pun-g'a lor.

Țina cont respectivii domni cari se simt atinsi prin aceste rënduri de casul cu mór'a lui Barduț și de traficul care-l facura când au ínaugurat societatea pentru exploatarea productelor naturali, și atunci déca mai sânt románi, se vor îngrozí de faptele lor și-și vor bate pieptul lor cel pecatos ca Maria egipténca din sânt'a scriptura, numai cât că reíntórcerea lor este și va fi pré târđia, pentru că daun'a este causata și acțiile lor cele mari au ajuns în proprietatea lui Trisca Ferencz dela Cluș, ier poporul mai serac din Valea Someșului a fost eschis.

Dela Naseud ajungem în pușin timp la Salva, locul celor 21 de martiri románi de pe podereiul numit Mocirla, unde Tenase Todoranu dela Bichigiu a murit strigând poporului: „Ómeni buni, ío mor pentru voi, ier voi să nu ve dați!”

Ací s'a nascut majorul din armat'a romána Nichita Ignatu și capitanul decedat Zagreanu, aci este léganul familiei Pavelia.

Dela Salva duce calea pe sub comun'a Mititeiu, căci acésta comuna este șituata pe un platou mai ínnalt ca șesul, și din acésta íși are originea sa famili'a Macedoniescilor, al căror stramoș ámbland la miei, a fost luat de colonelul Cuteanu și dus în ínstitutul militar, de unde eșind avansá până la rangul de locotenent-colonel. Ca atare casatorindu-se avú mai mulți fii și fiind că pe

betrânul îl chiamase Macedon Popp, urmaşii lui luara numele familiar de Macedonfi, pentru că sémēna mai a nemeşia, ier nobili îndata ce acăţara terminaţiunea „fi” la numele lor, ierau negri pe limba.

Dela Mititeiu ajungem îndata la Mocod, o comuna frumoşă aşedată la gur'a riului Cibleş şi la ţermurul drept al Someşului, locul natal al colonelului în pensiune Iosif Velican de Boldogmezó, care traesce astădi în Cluş ca pensionat, ier fratele seu colonelul în pensiune Vilhelm Velicanu de Boldogmezó eroul dela Custozza, traesce în Alba-Iulia.

Vasilie Başota.

(Va urmá.)

Discuţiunea ortografiei rom. în Academia.

(In sedinti'a XX, la 30 martie (11 aprile).)

(Urmare şi fine.)

Cât pentru apostrofarea ce onor. nostru coleg face dlui Miklosich, care susţine a se scrie ó cu semn, că nu ar cunoşce limb'a noastră séu sunetul modulat a lui o, nu mi se pare a fi fericita; un erudit cu reputaţiune europeană cum e dl Miklosich, cunoşce negreşit limb'a română, dar cunoşce bine şi sunetul modulat a lui o, pentru că-l are în limb'a sa într'unul din dialectele slave, în cel rusesc în cuvintele Moskva, Oteţ etc. unde o se pronuncia chiar ca şi al nostru.

Onor. dl Haşdeu ca să gasésca argumente pentru ea şi oa, a facut diversiune pe la Celţi, dar exemplele aduse de dsa sânt de alta natura, sânt mai mult gramaticale nu fonetice şi în fine ori-cum ar fi n'au să ne reguleze; ier argumentul scos din cărţile bisericesci, nu valoréza mai mult de cât acele al dlui Negruzzi, nici chiar esemplul cu numele episcopului Neagoe, pentru că aci e nu este în condiţiunile lui e modificat şi se pôte scrie pré bine „Neagoe”. Că ea tinde a se preface în a, eu unul nu cred că vom pronuncia cândva cară, capă, în loc de céră, cépă etc. Tot aşá alusiunea dsale la stenografia mi se pare a nu se ţine de discuţiunea noastră.

Încheiând cer a se înlaturá paragraful din proiect şi susţin propunerea dlui Babeş.

Dl Maiorescu nu pôte vedé analogi'a invocată de dl Chintescu. Déca s'a admis a se scrie vědu dela vedere, caus'a e că pentru sonul ă nu esista litera în alfabetul latin, şi pentru asemenea son fără litera propria am trebuit să admitem semne peste vocal'a originală; dar unde sonul schimbat are liter'a sa propria în alfabet, ea trebuie scrisă. Precum scriem masă în singular şi mese în plural şi însemnăm schimbarea lui a în e prin literile proprii, precum scriem se aibă dela avea şi însemnăm trecerea lui a în ai prin literile proprie, tot aşá trebuie să însemnăm trecerea lui o în oa fiind că pentru acest oa avem literile proprii în alfabetul român. Prin acésta nu se ficséza limb'a pentru totdeuna, cum dice dl Babeş; remâne limbei deplina libertate eufonica de a se formá şi în alt mod; şi déca va ajunge limb'a vre-odata a dice frumoşă în loc de frumoasă dela frumos, atunci va încetá şi scrierea oa. De altminthelea cestiunea nu are mare însemnatate de principiu, din momentul în care diftongarea se însemnéza fia prin a fia prin accent, precum a đis dl Haşdeu.

Dl Odobescu, vedénd că ênsuşi redactorul raportului declara că aci nu e cestiune de ortografia ei numai de grafia, recunósce o învederată contradicere în acest articol 11 când într'ênsul se propune a se înlocui semnul etimologic é, prin alaturea vocalelor e şi a; în adevér în casuri fórte frecvenţi noi nu pronunціăm ea ci ia; esemplu: érbă (herba) să pronuncia iarbă şi nu earbă, céră (cera) se pronuncia ciară şi nu ceară. Deci

nu numai cu ea ci şi cu ia ar trebui înlocuit, după sistem'a propusă sunetul diftongat é. Întru ceea ce priveşce pe ó nimeni nu pôte să conteste că pronunţiaţiunea Românilor nu face de loc să se simte două sunete distincte cari, macar la necesitate în versuri să póta formá două silabe. Astfel prim'a silaba a cuvântului cöce nu pôte nici odată să fia despartită în două silabe astfel în cât cuvântul să fia de trei silabe co-a-ce; acésta ar deveni înse posibil déca cele două vocale ni s'ar presintă separat în scriere. Înse când noi am avut cazul de contopire a două vocale spre esemplu ai în cuvinte ca aidi, maldă, taică, noi am aflat necesar a însemná acésta contopire prin semnul scurtării ̄ pus pe i. Tot astfel printr'un semn öre-care trebuie să arătăm contopirea lui o şi alui e diftongaţi; dar care ar fi acel semn? Al scurtării (̄) nu pôte fi, căci ne-ar dá sunetele ea şi oa. Să inventăm öre altul nou? acésta ar fi o nouă complicaţiune. Nu este öre mai simplu să pastrăm în cazul acesta pe o şi pe e accentuate, cu accentul usitat (), care us mai are şi avantajul fórte important pentru dl Odobescu de a aminti etimologi'a cuvintelor. Aşá dar fiind că un semn ne este indispensabil, nu putem face mai bine de cât a pastrá pe cel usitat. Ni s'a mai spus, spre a probá că é este astădi un diftong în care literele e şi a s'ar fi pronunţiat în secolii trecuţi cu totul deosebite una de alta, avénd numai din ce în ce mai multa tendinţa de a se reduce la simpl'al litera a; ni s'a spus că un öre-care Negoe tramis din Români'a la consiliul dela Florenţa ar fi subscris cu litere grecesci numele seu sub form'a de Νεαγόγης; la acésta dl Odobescu ar puté respunde, déca i-ar fi şi dsale aminte a face aci aparat cu totul netrebuincios de erudiţiune, că şi dlui a vedut la muntele Atos numeroşé hrisóve grecesci dela Negoe Basarab în care acest Domn se vede denumit Νεαγιλος ádeca cu diftongul deja pe deplin contras, acum 350 de ani. Dar dsa mai repeta: putem öre să punem temeiul pentru pronunţiaţiunea română pe exemple trase din scrierea cu totul capricioşă a celor vechi! Când ar fi aşá ar trebui să afirmăm că între anii 1550 şi 1600 betrânii noştri cuvântau în limb'a română vorbită: Oanca, Anca, Marinaa şi alte asemenea posne imposibile. Deci de asemenea slabe argumente, încheie dl Odobescu, ar trebui cel puţin aci să ne ferim, căci nu ne aduc nici un contingent practic şi aplicabil la lucrarea noastră actuală.

Se cere închiderea discuţiunii.

Se pune la vot un amendament propus de dnii Chintescu, Bariţiu, Babeş şi Urechia în următoarea cuprindere:

„Diftongii ea şi oa să vor însemná cu e şi o cu accent acut: om, ómenii, véc, afara de ea dela imperfect, s. e. mergea, ţinea, şi afara de ea din stea, etc. unde a dela fine are o valöre proprie gramaticala”.

Se primesce cu mare majoritate.

Se supune o propunere complimentară, susţinută de domni Sion, Ştefanescu, Chintescu, Urechia şi Negruzzi în următoarea cuprindere:

„Pentru împreunarea a două séu mai multe cuvinte séu particule să se întrebuinteze semnul liniuţei precum: dá-mi, ducă-se, a-mi face, a-ţi aduce şi celeralte”.

Se admite fără discuţiune cu majoritate.

Se emite parerea de a se pune la vot tóte conclusiunile luate în cestiunea ortografică atât în sesiunea anului trecut cât şi în cea de est-timp; dar observându-se că cele din anul trecut au capetat sancţiunea lor áncă de atunci, se pun la vot numai acele tractate în cele din urma două şedinţi cari se admit cu unanimitate spre a servi ca basă la scrierea lucrărilor Academiei.

Biserica si scóla.

Gimnasiul din Beiuș. *II Publicatiune* despre contribuiri înscrise la comitetul beiușan în favoarea gimnasiului gr. c. român de Beiuș. Ioan Madincea canonic în Lugos 5 fl. Venitul curat dela balul ținut de comunele bisericesti gr. c. și gr. or. din Varadia 56 fl. La bal au suprasolvit: Vincențiu Popoviciu 50 cr., Ioan Scala 50 cr., Ioan Cohapca 40 cr., Paul Jorgoviciu 2 fl. 70 cr., Paul Miocu 10 cr., Adolf Barth 20 cr., Traian Alesandrescu 70 cr., Ioan Alesandrescu 1 fl., Petru Jorgoviciu 1 fl. 40 cr., Maxim Weissberger 70 cr., Ioan Ciulinu 1 fl. 10 cr., Achim Boraci 10 cr., Georgiu Tiunea 10 cr., Iancu Miocu 1 fl. 40 cr., Vasiliu Branea 10 cr., Jova Branea 20 cr., Teodor Șegescu 1 fl. 40 cr., Paul Minea 10 cr., Iacob Caimanu 40 cr., Adolf Korb 70 cr., Otto Weigert 10 cr., Ioan Finke 70 cr., Ernest Szalay 50 cr., Jova Staia 1 fl., Pau Jarca jun. 80 cr. și Angel Coterla 1 fl. 18 cr. Teodor Pelle paroc în Bencecul român 5 fl. 50 cr. Paul Gavrillette învețator în Beliu dela: Paul Gavrillette 1 fl., Georgiu Orosu protopop gr. c. 1 fl., Vasiliu Albiciu primar 1 fl., Zenobiu Papp agronom 1 fl., Griffaton Antal supraveghiator finanțial 1 fl., Vasiliu Stanca percepitor 1 fl., toți din Beliu. Simeon Plevu cititor gr. or. Olcea 1 fl., Georgiu Goronu pictor Arad 1 fl., Teodor Roșiu preot, T. Carand 50 cr., Georgiu Șebeșanu episcop 50 cr., Nicolau Boglea 50 cr., Ioan Șebeșanu 50 cr., Jov Lupu 50 cr., Georgiu Sliea 40 cr., Ioan Michaila 40 cr., Simeon Boscaiu 20 cr., Florea Ciucea 20 cr., Georgiu Popa 20 cr., Georgiu Gabor 20 cr., Nisca Novane 20 cr., toți economi din Bel. Ioan Bociortu econom, Carand 30 cr. Afara de acestia s'ați mai colectat dela credincioșii din Bel 9¹/₂ viei de cucuruz. care s'a vândut cu 11 fl. 87 cr. La olalta 24 fl. 47 cr., din cari s'ați detras ca porto postal 27 cr. Samuil Dredeanu preot gr. c. Dumbravița 2 fl. 50 cr. Elia Centea preot gr. c. Chiusesi 11 fl. 90 cr. Ioan Doros preot gr. c. Oca Șugatag 5 fl. Petru Calcunariu avocat Teregova dela mai mulți (list'a încă n'a sosit). Ioane cav. de Pușcariu Budapesta a tramis dela: Pușcariu 2 fl., Demetriu Mihailescu 1 fl., Fauru 1 fl., Gerasim Rațiu 1 fl., St. Ioanovicu 1 fl., Petru Mihali 2 fl., George Serb 1 fl., dr. Marienescu 1 fl., dr. Gallu 5 fl. La olalta 15 fl. — Gregoriu Popu, archidiaconul Basescilor dela: Gregoriu Pop archidiacon gr. c. Basesci 1 fl., Teodor Lengyel paroc gr. c. Stremț 1 fl., Ștefan Szabó preot gr. c. Odesei 1 fl., Demetriu Popu preot Beita 1 fl., Ștefan Achim preot Asuagiul-de-jos 1 fl., Alessa Varna protopop surogat Asuagiul-de-jos 1 fl., Ioan Vasvári paroc Berseul-de-sus 1 fl., Ioan Simon, paroc Berseul-de-jos 1 fl. La olalta 8 fl. (Va urmá.)

C e e n o u ?

Moștenitorul de tron Rudolf nu și-a putut duce soția la Praga pe timpul fiesat prin program, căci ea, în urm'a strapațelor din Budapesta s'a bolnavit. Dar se scrie, că dupa Rusalie negreșit o va duce și acolo, unde nobilimea și poporațiunea boema i facu cele mai mari pregatiri.

Sciri personale. *Pr. Ssa Mihaiu Pavel*, episcopul diecesei oradane, a plecat în 31 maiu la Budapesta, spre a asistá la încheierea dietei. — *Dl Clemente Lupsiaiu*, paroc și v.-protopop onorat decorat cu crucea de aur pentru merite, va serbá jubileul de 50 ani al preoției sale la 5 juniu st. n. în Rodna-vechia. — *Príncipele Leopold*, fratele regelui României, cu ambii fii ai sei joi s'a rentors prin Ungaria la reședința sa.

Diet'a se va disolvá la 2 junie prin mesagfu regeșc. Maj. Sa se afla deja la Budapesta, unde s'ați în-

trunit mai-marii țerii și toți prelați bisericesti. Diet'a viitoare se va convocá pe 24 septemvre.

Miscări electorale. Românii din Satumare asemenea vreu s'e puna candidați pentru viitoarele alegeri de deputați. Se scrie, că țilele aceste vor ținé conferința în caus'a acést'a. Din diuarele straine allám, că în cercul Carășului vor s'e candideze pe dl avocat Ioan Pop din Satumare. Mai sânt încă doué cercuri române, în cari probabilminte asemenea se vor candida români.

Hymen. *Dl Dimitrie Comsia*, profesor la institutul „Andreian” în Sibiu, sâmbeta, 28 l. c., și-a încredințat de fiitoare consorta pe dșor'a Otilia Cioranu din Reșinari.

Studentii români din Paris au dat la 27 maiu sub auspiciile legațiunii române un banchet în onoarea încoronării regelui și reginei României, la care luara parte și mai mulți barbați cunoscuți. Banchetul fu presidat de dl Emil Ghica, membru al legațiunii române, carele a redicat primul toast pentru suveranii României; au mai toastat archimandritul Partenie dela capel'a româna, dl Odobescu, dl Ubicini, dl Em. Crețulescu, dl Bengescu, dl Picot și alții. În fine se adresá regelui și reginei o adresa de felicitare în numele coloniei române din Paris.

Junimea româna din Budapesta a tramis regelui și reginei României o adresa de felicitare legata într'un album, esecutat cu un deosebit gust artistic și subscrisa de președintele comitetului dl dr. George Creniceanu, de secretarul dl Camil Dragomir, și de membrul dl Visniț Negriț jurist.

Esposițiunea din Sibiu. S'ați mai înființat comitete locale de esposițiune: în Basesci, president George Papp, dep. dietal; în Tasnad, president Andreiu Cosma, pretor; în Zelau, president Vasile Pop, asesor la sedri'a orfanala; în Șimleul-Silvaniei, president Alimpu Barboloviciu, vicar; în Oradea-mare, president Iosif Vulcan, redactor la „Familia”; în Reghinul-sasesc, president Mihail Crișan, protopop; în G. Hodac (p. u. Görgény), president Leon Lupu, preot; în Habic (Hétkök), president Danila Mateiu, preot; în Ripa-de-sus (Felső-Répa), president Teodor Popescu, not. cerc.; în Idicel (Idecspatak), president Galateon Șagău, preot; în Deda, president Ioan Popescu, adm. ppesc; în Tulgeș (Tölgyes), president Mihail Dobreanu, preot; în Toplița (O. Toplitz), president Ioan Popescu, primar; în Secuieu, president Daniil Gallu, not. cerc.; în Almașul-mare, president Iuliu Poruț, not. cerc.; în Gelou, presidenta Rosalia Pop, nasc. Baldi; în Mociu, president Ioan Mezei, jude reg.; în Teaca, president Gregoriu Vitéz; în Cluș, president dr. Gregoriu Silași; în Sibiu (pentru întreg ținutul despartemântului III cu comitete filiale în fia-care comuna) president dr. Ilarion Pușcariu protosingel; în Hațeg president Ambrosiu Bêrsan, primar; în Sombatság, president Ludovic Venter, preot.

La premiul pentru cea mai buna explicare a legii comunale din 1871 etc. 1876 scris din partea „Assoc. transilvane” a încurs pâna la terminul prefipt doué operate. Ântâiul cu motto: „Lex semper loqui praesumitur”, al doilea cu motto: „Sine lege chaos”. Ambele operate s'ați predat pentru censurare ddlor: Ios. St. Șuluț, P. Cosma și Basil P. Harșanu.

Societ. de lect. a stud. rom. dela gimn. r. c. din Cluș și-a ținut ședința de închidere la 22 l. c. S'a cetit unele operate din fôia „Speranța”, s'a facut referate despre activitatea ei în actualul an și despre starea ei materiala în cărți și bani. Activitatea ei în anul acést'a stá aprópe din 45 operate diverse: poesii, disertațiuni, descrieri scl. Materialminte, grația spriginirilor marianimóse, a înaintat procurându-și mai multe volume prețioșe din autorii rom.; ier în bani și-a pas-

trat o suma peste 20 fl. v. a. N'au lipsit cu ast'a oca-siune nici perorațiunile însuflețitoare, rostite de unii din-tre cei mai iscusiți peroranți ai Societății. Ședința s'a închis prin o scurta, dar nimerita vorbire a dlui preșe-dinte V. Poruț VIII. Însuflețirea a fost generala! Comi-siunea permanenta: V. Ganu, E. Capușan, cl. VII, G. Triponu cl. VI. S. Popu, F. Cherecheș cl. V.

La maiialul studenților români din Brașov cofetarul a espus și un stég unguresc. De cătra s'era doi indiviți au staruit să se departeze acel stég. Acēsta staruire a produs un incident, care a provocat în tōta press'a maghiara o alarma cāt de injurioasa la adres'a întregiei națiunii române. Dar la deslucirea data de Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul spiritele tulburate s'au mai linișcit. Investigațiunea oficiala s'a pornit, și într' aceea s'a și constatat, că pretins'a departare a stégului unguresc nu s'a facut de cătra studenți.

La dl Petra-Petrescu în Sibiiu se afla de vên-dare câteva esemplare din „Dicționarul și Glossarul Academiei Române” pe lângă prețul fōrte scađut de 4000 fl. v. a.

Afacerea Bartha, redactorul ȋuvariului „Ellen-zék” din Cluș, pe care asta i'erna doi ofițieri l'au ran-it grav, precum se scie a provocat în press'a maghiara opoziționala niște articoli fulminanți. Ostimea ofensata a și intentat prin guvern mai multor ȋuare procese de pressa; unul s'a pertractat înainte cu o luna în Cașo-*via*, și jurații au achitat pe redactorul; al doile a ven-it la ordinea ȋilei în septemân'a trecuta în Budapesta, unde jurații asemenea achitara pe redactorul Verhovay. Publicul a dat așa semne de complacere, încât președin-tele a deșertat sal'a.

Studenții slovaci. Dr. Pavlic, președintele reu-niunii slovacesei la universitatea din Viena, publica în „Narodnie Noviny” din Turoț-Szt-Márton un articol, în care accentueza întrunirea tinerimei studiōse slovace la un institut, căci numai așa vor fi în stare a face ser-viceie națiunii lor. Resirați în felurite orașe, ei dispar, dar întruniți au să jōce un rol important. Densul nu recomanda spre acest scop nici un oraș din Ungari'a, ci propune Viena, unde studenții nu sânt împedecați în desvoltarea simțemintelor lor.

Rațiociniu despre venitele și spesele dela balul român din Budapesta ținut în 9/21 febr. 1881 în fa-*vorul* Societății „Petru Maioru”. (Continuare.) Din Bu-teni, colect. dl C. Gurban, dela dd. C. Gurban, I. Dun-*ca*, I. Popescu, A. Popovicu câte 1 fl. — Din Cluș, dn'a Elisa Isacu 2 fl., dd. Ales. Papp, I. Coroian câte 1 fl. Din Dobrițin, dl P. Opriș 3 fl. — Din Elisabetopole, dl N. Șustai 7 fl. — Din Fogaraș, colect. dl I. Duvlea, dela dd. dr. St. Popp 3 fl., Roman 2 fl., Duvlea 2 fl., Pan-dria, A. Micu, S. Ganea câte 1 fl. — Colect. dl I. Puș-cariu, dela dd. D. Gramoin, A. Nagy, L. Negrea, I. Po-penicu câte 1 fl. — Din Ghilad, colect. dl S. Popovicu, dela dd. S. Popovicu 10 fl., T. Gaița 3 fl., Chiril Oprian 1 fl. — Din Jebel, dl Vichenție Pop 2 fl. — Din Karczag, dl S. Popovicu 5 fl. — Din Közép-Ho-morod, colect. dl G. Marchiș, dela dd. G. Marchiș 2 fl. 20 cr., A. Nuț, S. E. Catoca, I. Farcaș, T. I. Farcaș câte 1 fl. Din Lipova dl D. Borbola 2 fl., G. Marienescu 50 cr. — Din Nadlac, colect. dl A. Petrovicu, dela dd. I. Rusu, C. Várady, I. Lenhardt, M. Farcaș, I. Do-brányi, G. Șerban, L. Likawecz, I. Taucean, V. Morcov, dr. Steiner, St. Dragan, V. Szathmáry, Domanovszky, St. Novac câte 1 fl.; A. Petrovicu 2 fl., Paur, P. Pre-cupaș, L. Siprák, Zahradnik, S. Schwarz, Friedmann, T. Brancovan, Petrovicu 50 cr. — Din Naseud, prin dl colect. I. Ciocan 8 fl. — Din Nagy-Pél, colect. dl Gerasim Serb, dela dd. G. Serb, G. Petrovicu, M. Rațiu

câte 3 fl. — Din Nagy-Somkut, colect. dl N. Nilvanu, dela dd. P. Magyari 1 fl., Iacob Marcu 50 cr., E. Pop 50 cr., V. Marcu 1 fl., N. Nilvanu 1 fl. — Din N. Szt Miklós, colect. dl V. Grozescu, dela dd. V. Grozescu 1 fl., N. Vingan 50 cr., G. Popescu 1 fl., A. Brancovanu 20 cr., I. Raica 40 cr., Chira Fluș 50 cr., Jorga Anto-nie 50 cr., T. Halicu 1 fl. — Din Szász-Régen, colect. dn'a Carolina Orbanăș, dela damele și dd. Catarina Orbanăș 2 fl., P. Barbu, Ecatarina Sciopul, Agapia G. Marievicu, Maria Cetațian, Maria Zernean câte 1 fl. — Din Selisce, colect. dl D. Roman, dela dd. Urechia 2 fl., Maxim Ion 2 fl., Zaharia Ion 50 cr., Mihaiu Nicolae 50 cr., Oprea Bërza, Nicolae Mossora, D. Bârza, D. Florian, Stan Banciu, I. Popadianu, I. Moga, Nicolau Ivanu, N. Dumitru Roman, câte 1 fl., Ana D. Romanu 2 fl., Dim. Romanu 2 fl. — Colectante dl dr. N. Calefariu, dela dd. dr. Calefariu 2 fl., D. Blaț 50 cr., G. Vraciu 50 cr. (Va urmá.)

Sciri din Români'a. Cu ocașiunea serbării încoronării, turnatori'a Lemaître a turnat o medalia mare de bronz, pe care se afla portretele regelui și al regi-nei. — *Regele* a adresat ministrului-președinte o scrisōre, prin care îl rōga să fia interpretele seu și al reginei spre a mulțami tuturor pentru doveșile de dragoste la serbările de încoronare. — *Regele și regin'a* au primit din partea Societății farmaciștilor o adresa de felicitare legata în mod fōrte bogat, cu cifrele în smalt ale re-gelui și reginei și ilustrata cu vignete, represintând figuri simbolice, reședintele regale dela Cotroceni și Si-naia, și în mijloc catedral'a mitropoliei unde s'a sever-șit încoronarea. — *Regele* a primit, cu ocașiunea ser-bării încoronării, felicitări dela tōte curțile, tramise seu direct seu prin mijlocirea guvernelor respective. — *Corpurile legiuitoare* au adoptat instituirea unei decora-țiuni naționale, numite: „Coroana României”, în șed. din 9 maiu 1881, care se și sancționă și promulgă în 10 maiu. — *Diuarele din Moldova* se arēta fōrte in-grigiate de nou'a navala a evreilor ce fug din Russi'a pe pamēntul acestei jumetăți a țerii, deja prē mult na-padita de acest element strain și vatemator.

Necrolog. Veduv'a Elena Rațiu, nascuta Molnár, în numele seu, al fiilor sei: Elena și Aurel; al socriilor sei: Ștefan Rațiu cu soț'i'a sa Susana Király, al prun-cilor acestora: Ioane Rațiu și soț'i'a sa Susana Fodoru, Ana Rațiu cu barbatul seu Ioane Cigareanu subnotar comitatense cu copii lor, veduv'a Maria Fodoreanu nasc. Rațiu cu copii sei: Nicolau Rațiu teolog, Susana Rațiu; mai departe în numele cumnatelor sale Susana Molnar cu barbatul seu Francisc Brun capitan la reg. de inf. nr. 51, cu copii lor, veduv'a Rosalia Istvánfy nasc. Molnár cu pruncii sei, Virginia Molnár; al cum-naților: Nicolau Molnár subjuđe de cerc, Ioane Molnár, Paul Molnár, și Aurel Molnár; în fine în numele tuto-ror consăngenilor sei mai de aprōpe și mai departe, cu ȋnima sfașiata de durere anuncia, cumca iubitul seu barbat, par'inte iubitor, fiu fidel, și consăngean amator *Samson Ratiu*, notar la judecatori'a de cerc din Jara-de-ȋos, în 22 a l. e. la 1/2 4 ore dupa amēdași, în etate de 39 ani, în anul 12 al fericitei sale casatorii, în ur-m'a unui morb vechiu de stomac, s'a mutat la cele eterne. Remașițele sale terestre se transportara din Cluș la Turda, și în 24 a lunei c. la 4 ore d. p. dupa finireș ceremonielor funebrale ale ritului gr. c. se as-trucara în gradin'a bisericei familiare spre repausul etern.

Proprietar, redactor respunđator și editor:

IOSIF VULCANU.